

✓ Έξι ερωτήσεις - απαντήσεις για το έργο της κυβέρνησης

ΣΤΙΣ 9 Απριλίου συμπληρώνονται δύο χρόνια διακυβέρνησης από τη Νέα Δημοκρατία. Είναι η ώρα ενός απολογισμού. Ο απολογισμός που απαριθμεί το τι έκανε και τι δεν έκανε η κυβέρνηση είναι όμως πια χωρίς ενδιαφέρον. Είναι φανερό ότι οι νέες ιδέες και τα νέα προγράμματα δεν υπήρχαν. Σε όλους τους τομείς η εικόνα είναι γκριζα. Δύο χρόνια μετά, οι πολίτες ρωτούν ποια θα είναι τα αποτελέσματα της νεοδημοκρατικής πολιτικής.

Θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στα ερωτήματά τους.

Η οικονομική κρίση

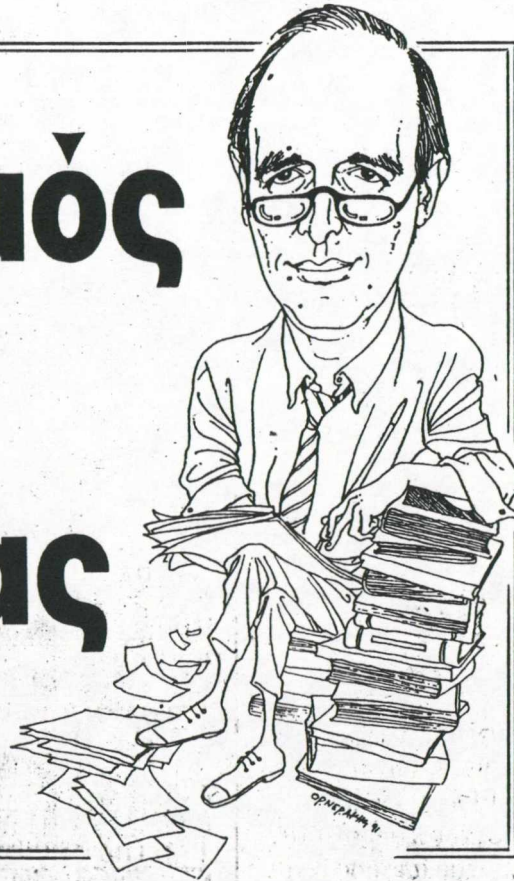
1 Η ΧΩΡΑ βρίσκεται σε οικονομική κρίση. Μήπως όμως το 1994 τα πράγματα θα είναι καλύτερα; Μήπως η σημερινή ύφεση είναι προδόθηκε μιας ανάκαμψης;

Η σταθεροποίηση οδηγεί σε μία πρώτη φάση σε ύφεση. Η έξοδος από την ύφεση προς την ανάκαμψη είναι τόσο πιο γρήγορη όσο καλύτερα σχεδιασμένη είναι η οικονομική πολιτική και δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης για την πραγματοποίηση επενδύσεων.

Η οικονομική πολιτική που ασκήθηκε τα δύο τελευταία χρόνια απέτυχε πλήρως. Κεντρικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας είναι τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα. Το έλλειμμα του δημόσιου τομέα, που σύμφωνα με το κυβερνητικό πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης έπρεπε να μειωθεί σε 13,9% ως

Απολογισμός μιάς αποτυχίας

Του ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

μείς; Στην παιδεία, στη δημόσια διοίκηση;

Δυστυχώς όχι. Κεντρική επιδίωξη της Νέας Δημοκρατίας είναι η εξυπρέτηση των πελατειακών της σχέσεων, η νομή της εξουσίας. Αποτέλεσμα της πολιτικής αυτής είναι ο συγκεντρωτισμός, ο αυταρχισμός, η ενίσχυση της κομματικής παρουσίας στον κρατικό μηχανισμό και η υποβάθμιση της δημόσιας διοίκησης. Ας πάρουμε για παράδειγμα την εκπαίδευση, έναν τομέα όπου η Νέα Δημοκρατία εμφανίζεται πρόθυμη για αλλαγές και διάλογο.

Το έργο που έχει να παρουσιάσει το

πάρθεο για τον ουσιαστικό έλεγχο του συστήματος διοίκησης και επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης της εκπαίδευσης. Τόσο στο χώρο των διοικητικών στελεχών της εκπαίδευσης όσο και στο χώρο των σχολικών συμβούλων, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του Ινστιτούτου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης οι αλλαγές υπήρξαν σαρωτικές για να πάρουν οι «δικόι μας» θέσεις.

Οι κοινοτικοί πόροι

3 ΔΕΝ βοηθά η απορρόφηση των πόρων της Κοινότητας στην ανάπτυξη;

Η αύξηση των κοινοτικών πόρων εί-

του τόπου. Δύο είναι τα κεντρικά θέματα πολιτικής για τη χώρα μας σήμερα, οι σχέσεις με τους γείτονές μας και η συμμετοχή μας στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Κάθε καθυστέρηση στην αντιμετώπισή τους, κάθε λανθασμένο δήμε δημιουργεί νέες δυσκολίες και καθιστά για μας τα προβλήματα όλο και πιο δυσπεπτά.

Το 1989 όταν άρχισε η αναταραχή στα Βαλκάνια ανοίγονταν για την Ελλάδα νέες δυνατότητες. Ήταν η χώρα με τον πιο ομοιογενή πληθυσμό, την πιο ισχυρή οικονομία, τις καλύτερες σχέσεις με τις αναπτυσσόμενες βιομηχανικές χώρες. Μεγαλύτερη από ποτέ ένα ολόκληρο

θα αναβάλουν τη διαδικασία ενοποίησης έως ότου η Ελλάδα είναι έτοιμη;

Η ανεργία

5 ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ να δυστυχήσουμε με την εξέλιξη αυτή;

Η πολιτική της Ν.Δ. έχει οδηγήσει στην αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων, στη συμπύεση των εισοδημάτων των εργαζομένων, στην υποβάθμιση και ανεπάρκεια των υπηρεσιών της πολιτείας. Τα φαινόμενα αυτά θα συνεχιστούν και θα επιταθούν. Θα διαμορφώσουν εκδήλες καταστάσεις φτώχειας και κοινωνικής περιθωριοποίησης που θα εντείνουν τις κοινωνικές αντιπαραθέσεις.

Ας σταθούμε στο παράδειγμα της ανεργίας. Η ανεργία συνεχώς αυξάνει. Από 7,02% των απασχολούμενων που ήταν το 1990 έφτασε το 8,12% το 1991 και πρόκειται να ξεπεράσει το 10% το 1993. Η κυβέρνηση αδρανει απέναντι στο αυτό το φαινόμενο. Απουσιάζει μία συγκροτημένη και αποτελεσματική πολιτική για την ενίσχυση της απασχόλησης. Οι παλιότερες ρυθμίσεις, όπως η επιδότηση των μισθών και της απασχόλησης αντί της ανεργίας ατόνησαν. Τα προγράμματα κατάρτισης και μετεκπαίδευσης ανέργων εφαρμόζονται μόνο στα πλαίσια μιας προσπάθειας απορρόφησης κοινοτικών πόρων χωρίς σύνδεση με τις ανάγκες της παραγωγής. Είναι αναποτελεσματικά και οι πόροι κατασπαταλούνται.

Μεσομακροπρόθεσμα η ανεπάρκεια της πολιτικής θα οδηγήσει στην αποβιομηχανία και μείωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας. Η Ελλάδα θα περιοριστεί στο ρόλο του ξενοδόχου της Ευρώπης. Στη χώρα μας θα έρχεται η τρίτη ηλικία από την Ευρώπη για να απολαύσει ήλιο και θάλασσα.

Η νεολαία

6 ΣΤΗ νεολαία παρατηρείται μια αυξανόμενη αποστασιοποίηση από την πολιτική. Το επιχείρημα «όλοι είναι το ίδιο» κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος. Μήπως, αλήθεια, είναι «όλοι

κρίση. Πιθανώς όμως τα πράγματα θα είναι καλύτερα; Μήπως η σημερινή ύφεση είναι προδρόμο μιας ανάκαμψης;

Η σταθεροποίηση οδηγεί σε μία πρώτης φάση σε ύφεση. Η έξοδος από την ύφεση προς την ανάκαμψη είναι τόσο πιο γρήγορη όσο καλύτερα σχεδιασμένη είναι η οικονομική πολιτική και δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης για την πραγματοποίηση επενδύσεων.

Η οικονομική πολιτική που ασκήθηκε τα δύο τελευταία χρόνια απέτυχε πλήρως. Κεντρικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας είναι τα ελλείμματα του δημοσίου τομέα. Το έλλειμμα του δημοσίου τομέα, που σύμφωνα με το κυβερνητικό πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης έπρεπε να μειωθεί σε 13,9% ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) το 1991, αυξήθηκε στο 20-21% του ΑΕΠ. Ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού από 16,2% που ήταν στο πρώτο τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου 1990 έφθασε στο 18,2% στο πρώτο τρίμηνο 1992 χωρίς να εμφανίζει σημεία υποχώρησης, παρά τη συμπίεση των ημερομισθίων και μισθών. Αιτία τα υψηλά ελλείμματα.

Το μόνο μακροοικονομικό μέγεθος που εξελίχθηκε το 1991 καλύτερα απ' ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί είναι το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών. Η εξέλιξη όμως αυτή οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στη μεταφορά πόρων από την Κοινότητα. Αντίθετα το έλλειμμα από τις εμπορικές συναλλαγές με το εξωτερικό σημείωσε σοβαρή διεύρυνση. Αυτό είναι ένδειξη μείωσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Οι εξελίξεις αυτές είναι αποτέλεσμα έλλειψης σχεδιασμού, προχειρότητας και αντιφατικών αποφάσεων. Από τον Δεκέμβριο του 1991 και μετά η κυβέρνηση έχει αλλάξει τουλάχιστον τρεις φορές τη φορολογική της πολιτική. Τα διαρθρωτικά μέτρα καθυστερούν ή γίνονται χωρίς μελέτη. Κομματικές επιλογές, όπως η αύξηση των διορισμών στο Δημόσιο, συντείνουν στην αλλαγή της οικονομικής κατάστασης προς το χειρότερο. Το επιχειρηματικό κλίμα είναι αρνητικό. Επενδύσεις σε κλίμακα που θα εξασφαλίζει την ανάκαμψη δεν πραγματοποιούνται.

Οι προοπτικές για την εξέλιξη της οικονομίας τα επόμενα χρόνια είναι δυσοίανες. Η σημερινή ύφεση δεν πρόκειται να οδηγήσει αύριο στην έξοδο από την κρίση. Βρισκόμαστε σε στασιμότητα.

μείς; Στην παιδεία, στη δημόσια διοίκηση;

Δυστυχώς όχι. Κεντρική επιδίωξη της Νέας Δημοκρατίας είναι η εξυπηρέτηση των πελατειακών της σχέσεων, η νομή της εξουσίας. Αποτέλεσμα της πολιτικής αυτής είναι ο συγκεντρωτισμός, ο αυταρχισμός, η ενίσχυση της κομματικής παρουσίας στον κρατικό μηχανισμό και η υποβάθμιση της δημόσιας διοίκησης. Ας πάρουμε για παράδειγμα την εκπαίδευση, έναν τομέα όπου η Νέα Δημοκρατία εμφανίζεται πρόθυμη για αλλαγές και διάλογο.

Το έργο που έχει να παρουσιάσει το υπουργείο Παιδείας στη διάρκεια της διετίας συνοψίζεται σε τέσσερα σημεία: α) Τη θεσμοθέτηση ενός εθνικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, με πολύπλοκη δομή, με ασαφείς στόχους και τελικά με αθέμιτες προοπτικές.

β) Την αυστηροποίηση έως αυταρχικοποίηση του συστήματος αξιολόγησης των μαθητών στα δημοτικά σχολεία και στα γυμνάσια, χωρίς καμία προηγούμενη επιστημονικά θεμελιωμένη κρίση και αξιολόγηση του προϊσχύοντος συστήματος.

γ) Τη δήθεν εκλογίκευση της διαδικασίας επιλογής των σχολικών συμβούλων, με προφανή στόχο τη συγκάλυψη της κομματικής παρέμβασης κάτω από μία επιφάνεια αντικειμενικότητας.

δ) Την παρέμβαση σε ό,τι αφορά το καθεώς λειτουργίας των Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών. Η ορθή πρόθεση περιορισμού της δραστηριότητάς τους αναιρέθηκε αμέσως μετά, με τις διατάξεις σχετικά με το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπου τους εκχωρήθηκε σημαντικό πεδίο πρωτοβουλιών.

Αυτά τα κύρια σημεία της δράσης του υπουργείου κάθε άλλο παρά μία συγκροτημένη εκπαιδευτική πολιτική στοιχειοθετούν.

Συγκροτημένη ήταν αντίθετα η προσ-

πάθεια για τον ουσιαστικό έλεγχο του συστήματος διοίκησης και επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης της εκπαίδευσης. Τόσο στο χώρο των διοικητικών στελεχών της εκπαίδευσης όσο και στο χώρο των σχολικών συμβούλων, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του Ινστιτούτου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης οι αλλαγές υπήρξαν σαρωτικές για να πάρουν οι «δικοί μας» θέσεις.

Οι κοινοτικοί πόροι

3 ΔΕΝ βοηθά η απορρόφηση των πόρων της Κοινότητας στην ανάπτυξη;

Η αύξηση των κοινοτικών πόρων είναι αποτέλεσμα πολιτικών που αποφασίστηκαν από την Κοινότητα προτού αναλάβει η κυβέρνηση της Ν.Δ.

Το κρίσιμο θέμα είναι αν αξιοποιούνται οι πόροι αυτοί στο βαθμό που πρέπει. Στη χρήση των πόρων αυτών η σημερινή κυβέρνηση έχει επιβάλει μία καθαρά ταμειακή λογική. Αποκλειστικό κριτήριο για την ένταξη έργων στα προγράμματα κοινοτικής χρηματοδότησης είναι η κλίμακα και ο ρυθμός απορρόφησης των σχετικών πόρων. Η αποτελεσματικότητα και η αναπτυξιακή σκοπιμότητα των έργων έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα. Έτσι τα τρέχοντα προγράμματα καταρτίζονται με παραδοσιακά έργα, για τα οποία η προϋπάρχουσα εμπειρία εξασφαλίζει ταχεία απορρόφηση πόρων. Τις περισσότερες φορές όμως η συνδρομή τους στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας είναι μηδαμινή. Αναπτυξιακός σχεδιασμός με κύριο στόχο την αύξηση των εισπράξεων του κρατικού προϋπολογισμού είναι αδύνατο.

«Χάνουμε χρόνο»

4 ΤΑ πράγματα πήγαν άσχημα. Δεν θα μπορεί όμως μία άλλη κυβέρνηση, όταν αρχίσει η νέα τετραετία, να διορθώσει τα όσα έγιναν;

Ναι, αλλά χάνουμε χρόνο, ο οποίος είναι αποφασιστικός για την πρόοδο

του τόπου. Δύο είναι τα κεντρικά θέματα πολιτικής για τη χώρα μας σήμερα, οι σχέσεις με τους γείτονές μας και η συμμετοχή μας στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Κάθε καθυστέρηση στην αντιμετώπισή τους, κάθε λανθασμένο δόγμα δημιουργεί νέες δυσκολίες και καθιστά για μας τα προβλήματα όλο και πιο δυσεπίλυτα.

Το 1989 όταν άρχισε η αναταραχή στα Βαλκάνια ανοίγονταν για την Ελλάδα νέες δυνατότητες. Ήταν η χώρα με τον πιο ομοιογενή πληθυσμό, την πιο ισχυρή οικονομία, τις καλύτερες σχέσεις με τις αναπτυσσόμενες βιομηχανικές χώρες. Μπορούσε να παίξει ένα ρόλο στις μελλοντικές ανακατατάξεις. Σήμερα, τρία χρόνια μετά, είμαστε περισσότερο απομονωμένοι από ποτέ. Οι σχέσεις μας με τους γείτονές μας είναι σχεδόν εχθρικές. Στην Αλβανία υποσχεθήκαμε 20 εκατ. δολάρια βοήθεια, την οποία δεν δώσαμε. Επιμεινάμε στην ίδρυση τριών προξενείων, τη στιγμή που ένα θα ήταν αρκετό. Δείξαμε ανέτοιμοι να βοηθήσουμε. Ευκαιρίες χάθηκαν και είναι αμφίβολο αν θα ξαναπαράξουν στον ίδιο βαθμό. Ήδη οι Ιταλοί έχουν στη χώρα αυτή μία καθοριστική παρουσία.

Η Ελλάδα πρέπει να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, εάν δεν θέλουμε να υποβιβάσουμε στην ομάδα των ευρωπαϊκών χωρών δεύτερης κατηγορίας. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα αρχίσει να λειτουργεί το αργότερο το 1999. Μέσα σε επτά χρόνια πρέπει λοιπόν να κάνουμε πολύ μεγάλες προσαρμογές στην οικονομία μας. Μερικοί από τους αναγκαίους στόχους είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθούν. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σύγκλισης. Προγράμματα δεν υπάρχουν ακόμη, αναγκαίες προσαρμογές δεν γίνονται. Καθυστερούμε. Καμιά κυβέρνηση που θα διαδεχθεί την κυβέρνηση της Ν.Δ. δεν θα μπορέσει να αναπληρώσει τον χαμένο αυτό χρόνο. Πιστεύει κανείς ότι οι υπόλοιπες χώρες της Κοινότητας

της κοινοτικής πόρων χωρίς σύνδεση με τις ανάγκες της παραγωγής. Είναι αναποτελεσματικά και οι πόροι καταπαταλούνται.

Μεσομακροπρόθεσμα η ανεπάρκεια της πολιτικής θα οδηγήσει στην αποδιαικλιότητα της χώρας. Η Ελλάδα θα περιοριστεί στο ρόλο του ξενοδόχου της Ευρώπης. Στη χώρα μας θα έρχεται η τρίτη ηλικία από την Ευρώπη για να απολαύσει ήλιο και θάλασσα.

Η νεολαία

6 ΣΤΗ νεολαία παρατηρείται μία αυξανόμενη αποστασιοποίηση, από την πολιτική. Το επιχείρημα «όλοι είναι το ίδιο» κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος. Μήπως, αλήθεια, είναι «όλοι το ίδιο»;

Οι πολιτικές πρακτικές που διαμορφώνουν ακόμη σήμερα την εικόνα της πολιτικής είναι αποτέλεσμα του τρόπου εξέλιξης της κοινωνίας μας και γι' αυτό συναντώνται σ' όλους τους πολιτικούς χώρους. Οι πελατειακές σχέσεις, ο απλοποιητικός λόγος, οι προσωπικές πολιτικές, ο κρατισμός καθιερώθηκαν από τη δεξιά αλλά έχουν δυστυχώς γίνει ευρύτερα αποδεκτά. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι «όλοι είναι το ίδιο». Σημιαίως έχει ποιες κοινωνικές δυνάμεις εκπροσωπεί ένα κόμμα, ποια ιδεολογία και ποιους στόχους έχει, ποια τα μέσα δράσης του. Η Ν.Δ. πιστεύει ότι η σημερινή κοινωνική οργάνωση είναι ικανοποιητική, χρειάζεται μόνο καλύτερη διαχείριση. Η επέκταση της αγοράς και ιδιωτικοποίηση είναι μέσα καλύτερη διαχείρισης. Το ΠΑΣΟΚ πιστεύει ότι σημερινή κοινωνική οργάνωση χρειάζεται να συνεχίσει και εκτεταμένες αλλαγές για να προωθηθούν μεταξύ άλλων η σινεχής βελτίωση των συνθηκών ζωής και της ποιότητας ζωής, ο περιορισμός της ανισότητας και η κοινωνική δικαιοσύνη, ο έλεγχος της εκμετάλλευσης και ανάπτυξη των ικανοτήτων και δυνατήτων του ατόμου. Εμείς δεν θεωρούμε την πολιτική ως τεχνοκρατική διαχείριση. Την πολιτική την αντιλαμβανόμαστε ως σχεδιασμό και δράση όλων σε σχέση με ένα όραμα. Αυτό το όραμα δεν αφορά μία Ελλάδα καλύτερα διοικούμε με περισσότερη αγορά και λιγότερο κράτος, αλλά μία Ελλάδα πιο δημοκρατική, κοινωνικά δίκαιη, ισότιμη με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και πρωτογωνιστή των εξελίξεων στα Βαλκάνια

Η πολιτική της Ν.Δ. έχει οδηγήσει στην αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων, στη συμπίεση των

πραγματοποίηση επενδύσεων.

Η οικονομική πολιτική που ασκήθηκε τα δύο τελευταία χρόνια απέτυχε πλήρως. Κεντρικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας είναι τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα. Το έλλειμμα του δημόσιου τομέα, που σύμφωνα με το κυβερνητικό πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης έπρεπε να μειωθεί σε 13,9% ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) το 1991, αυξήθηκε στο 20-21% του ΑΕΠ. Ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού από 16,2% που ήταν στο πρώτο τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου 1990 έφθασε στο 18,2% στο πρώτο τρίμηνο 1992 χωρίς να εμφανίζει σημεία υποχώρησης, παρά τη συμπίεση των ημερομισθίων και μισθών. Αιτία τα υψηλά ελλείμματα.

Το μόνο μακροοικονομικό μέγεθος που εξελίχθηκε το 1991 καλύτερα απ' ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί είναι το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών. Η εξέλιξη όμως αυτή οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στη μεταφορά πόρων από την Κοινότητα. Αντίθετα το έλλειμμα από τις εμπορικές συναλλαγές με το εξωτερικό σημείωσε σοβαρή διεύρυνση. Αυτό είναι ένδειξη μείωσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Οι εξελίξεις αυτές είναι αποτέλεσμα έλλειψης σχεδιασμού, προχειρότητας και αντιφατικών αποφάσεων. Από τον Δεκέμβριο του 1991 και μετά η κυβέρνηση έχει αλλάξει τουλάχιστον τρεις φορές τη φορολογική της πολιτική. Τα διαρθρωτικά μέτρα καθυστερούν ή γίνονται χωρίς μελέτη. Κομματικές επιλογές, όπως η αύξηση των διορισμών στο Δημόσιο, συντείνουν στην αλλαγή της οικονομικής κατάστασης προς το χειρότερο. Το επιχειρηματικό κλίμα είναι αρνητικό. Επενδύσεις σε κλίμακα που θα εξασφαλίσει την ανάκαμψη δεν πραγματοποιούνται.

Οι προοπτικές για την εξέλιξη της οικονομίας τα επόμενα χρόνια είναι δυσοίωνες. Η σημερινή ύφεση δεν πρόκειται να οδηγήσει αύριο στην έξοδο από την κρίση. Βρισκόμαστε σε στασιμότητα.

Η παιδεία

2 ΕΣΤΩ ότι στον τομέα της οικονομικής πολιτικής υπάρχει αποτυχία. Μήπως υπάρχει πρόοδος σε άλλους το-

κούς αυτής είναι ο συγκεντρωτισμός, ο αυταρχισμός, η ενίσχυση της κομματικής παρουσίας στον κρατικό μηχανισμό και η υποβάθμιση της δημόσιας διοίκησης. Ας πάρουμε για παράδειγμα την εκπαίδευση, έναν τομέα όπου η Νέα Δημοκρατία εμφανίζεται πρόθυμη για αλλαγές και διάλογο.

Το έργο που έχει να παρουσιάσει το υπουργείο Παιδείας στη διάρκεια της διετίας συνοψίζεται σε τέσσερα σημεία: α) Τη θεσμοθέτηση ενός εθνικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, με πολύπλοκη δομή, με ασαφείς στόχους και τελικά με αβέβαιες προοπτικές.

β) Την αυστηροποίηση έως αυταρχικοποίηση του συστήματος αξιολόγησης των μαθητών στα δημοτικά σχολεία και στα γυμνάσια, χωρίς καμία προηγούμενη επιστημονικά θεμελιωμένη κρίση και αξιολόγηση του προϊσχύοντος συστήματος.

γ) Τη δήθεν εκλογίκευση της διαδικασίας επιλογής των σχολικών συμβούλων, με προφανή στόχο τη συγκάλυψη της κομματικής παρέμβασης κάτω από μία επιφάνεια αντικειμενικότητας.

δ) Την παρέμβαση σε ό,τι αφορά το καθεώς λειτουργίας των Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών. Η ορθή πρόθεση περιορισμού της δραστηριότητάς τους αναιρέθηκε αμέσως μετά, με τις διατάξεις σχετικά με το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπου τους εκχωρήθηκε σημαντικό πεδίο πρωτοβουλιών.

Αυτά τα κύρια σημεία της δράσης του υπουργείου κάθε άλλο παρά μία συγκροτημένη εκπαιδευτική πολιτική στοιχειοθετούν.

Συγκροτημένη ήταν αντίθετα η προσ-

τη και στο χώρο των σχολικών συμβουλίων, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του Ινστιτούτου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης οι αλλαγές υπήρξαν σαρωτικές για να πάρουν οι «δικοί μας» θέσεις.

Οι κοινοτικοί πόροι

3 ΔΕΝ βοηθά η απορρόφηση των πόρων της Κοινότητας στην ανάπτυξη;

Η αύξηση των κοινοτικών πόρων είναι αποτέλεσμα πολιτικών που αποφασίστηκαν από την Κοινότητα προτού αναλάβει η κυβέρνηση της Ν.Δ.

Το κρίσιμο θέμα είναι αν αξιοποιούνται οι πόροι αυτοί στο βαθμό που πρέπει. Στη χρήση των πόρων αυτών η σημερινή κυβέρνηση έχει επιβάλει μία καθαρά ταμειακή λογική. Αποκλειστικό κριτήριο για την ένταξη έργων στα προγράμματα κοινοτικής χρηματοδότησης είναι η κλίμακα και ο ρυθμός απορρόφησης των σχετικών πόρων. Η αποτελεσματικότητα και η αναπτυξιακή σκοπιμότητα των έργων έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα. Έτσι τα τρέχοντα προγράμματα καθαρίζονται με παραδοσιακά έργα, για τα οποία η προϋπάρχουσα εμπειρία εξασφαλίζει ταχεία απορρόφηση πόρων. Τις περισσότερες φορές όμως η συνδρομή τους στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας είναι μηδαμινή. Αναπτυξιακός σχεδιασμός με κύριο στόχο την αύξηση των εισπράξεων του κρατικού προϋπολογισμού είναι αδιάνοητος.

«Χάνουμε χρόνο»

4 ΤΑ πράγματα πήγαν άσχημα. Δεν θα μπορεί όμως μία άλλη κυβέρνηση, όταν αρχίσει η νέα τετραετία, να διορθώσει τα όσα έγιναν;

Ναι, αλλά χάνουμε χρόνο, ο οποίος είναι αποφασιστικός για την πρόοδο

στη στην αντιμετώπιση τους, κάθε λαθασμένο δόγμα δημιουργεί νέες δυσκολίες και καθιστά για μας τα προβλήματα όλο και πιο δυσεπίλυτα.

Το 1989 όταν άρχισε η αναταραχή στα Βαλκάνια ανοίγονταν για την Ελλάδα νέες δυνατότητες. Ήταν η χώρα με το πιο ομοιογενή πληθυσμό, την πιο ισχυρή οικονομία, τις καλύτερες σχέσεις με τις αναπτυσσόμενες βιομηχανικές χώρες. Μπορούσε να παίξει ένα ρόλο στις μελλοντικές ανακατατάξεις. Σήμερα, τρία χρόνια μετά, είμαστε περισσότερο απομονωμένοι από ποτέ. Οι σχέσεις μας με τους γείτονές μας είναι σχεδόν εχθρικές. Στην Αλβανία υποσχεθήκαμε 20 εκατ. δολάρια βοήθεια, την οποία δεν δώσαμε. Επιμεινάμε στην ίδρυση τριών προξενείων, τη στιγμή που ένα θα ήταν αρκετό. Δείξαμε ανέτοιμοι να βοηθήσουμε. Ευκαιρίες χάθηκαν και είναι αμφίβολο αν θα ξαναυπάξουν στον ίδιο βαθμό. Ήδη οι Ιταλοί έχουν στη χώρα αυτή μία καθοριστική παρουσία.

Η Ελλάδα πρέπει να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, εάν δεν θέλουμε να υποδιεαστούμε στην ομάδα των ευρωπαϊκών χωρών δεύτερης κατηγορίας. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα αρχίσει να λειτουργεί το αργότερο το 1999. Μέσα σε επτά χρόνια πρέπει λοιπόν να κάνουμε πολύ μεγάλες προσαρμογές στην οικονομία μας. Μερικοί από τους αναγκαίους στόχους είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθούν. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σύγκλισης. Προγράμματα δεν υπάρχουν ακόμη, αναγκαίες προσαρμογές δεν γίνονται. Καθυστερούμε. Καμιά κυβέρνηση που θα διαδεχθεί την κυβέρνηση της Ν.Δ. δεν θα μπορέσει να αναπληρώσει τον χαμένο αυτό χρόνο. Πιστεύει κανείς ότι οι υπόλοιπες χώρες της Κοινότητας

πολιτικής της χώρας. Η Ελλάδα να προχωρήσει στο ρόλο του ξενοδόχου της Ευρώπης. Στη χώρα μας θα ερχεται η τρίτη ηλικία από την Ευρώπη για να απολαύσει ήλιο και θάλασσα.

Η νεολαία

6 ΣΤΗ νεολαία παρατηρείται μία αυξανόμενη αποστασιοποίηση από την πολιτική. Το φαινόμενο «όλοι είναι το ίδιο» κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος. Μήπως, αλήθεια, είναι «όλοι το ίδιο»;

Οι πολιτικές πρακτικές που διαμορφώνουν ακόμη σήμερα την εικόνα της πολιτικής είναι αποτέλεσμα του τρόπου εξέλιξης της κοινωνίας μας και γι' αυτό συναντώνται σ' όλους τους πολιτικούς χώρους. Οι πελατειακές σχέσεις, ο απλοποιητικός λόγος, οι προσωπικές πολιτικές, ο κρατισμός καθιερώθηκαν από τη δεξιά αλλά έχουν δυστυχώς γίνει ευρύτερα αποδεκτά. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι «όλοι είναι το ίδιο». Σημασία έχει ποιες κοινωνικές δυνάμεις εκπροσωπεί ένα κόμμα, ποια ιδεολογία και ποιους στόχους έχει, ποια τα μέσα δράσης του. Η Ν.Δ. πιστεύει ότι η σημερινή κοινωνική οργάνωση είναι ικανοποιητική, χρειάζεται μόνο καλύτερη διαχείριση. Η επέκταση της αγοράς και η ιδιωτικοποίηση είναι μέσα καλύτερης διαχείρισης. Το ΠΑΣΟΚ πιστεύει ότι η σημερινή κοινωνική οργάνωση χρειάζεται να συνεχιστεί και εκτεταμένες αλλαγές για να προωθηθούν μεταξύ άλλων η συνεχής βελτίωση των συνθηκών ζωής και της ποιότητας ζωής, ο περιορισμός των ανισοτήτων και η κοινωνική δικαιοσύνη, ο έλεγχος της εκμετάλλευσης και η ανάπτυξη των ικανοτήτων και δυνατότητων του ατόμου. Εμείς δεν θεωρούμε την πολιτική ως τεχνοκρατική διαχείριση. Την πολιτική την αντιλαμβανόμαστε ως σχεδιασμό και δράση όλων σε σχέση με ένα όραμα. Αυτό το όραμα δεν αφορά μία Ελλάδα καλύτερα διοικούμενη με περισσότερη αγορά και λιγότερο κράτος, αλλά μία Ελλάδα πιο δημοκρατική, κοινωνικά δίκαιη, ισότιμη προς τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και πρωταγωνιστή των εξελίξεων στα Βαλκάνια.

☆ ΣΤΙΣ 5 Απριλίου στη δεύτερη εκλογική περιφέρεια της Αθήνας μπορούμε να βοηθήσουμε για την ταχύτερη έξοδο της χώρας από τη σημερινή κρίση. Ας δείξουμε με την ψήφο μας στο ΠΑΣΟΚ την αντίθεση μας στην κυβερνητική πολιτική.

« Η πολιτική της Ν.Δ. έχει οδηγήσει στην αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων, στη συμπίεση των εισοδημάτων των εργαζομένων, στην υποβάθμιση και ανεπάρκεια των υπηρεσιών της πολιτείας »